

Til

Naturstyrelsen, att. Lars Bendix Poulsen

Fra

Frank Søndergaard Jensen

Vedrørende

Fri teltning på Naturstyrelsens arealer, 2. halvår 2011

Dato 29. marts 2012
Ref. fsj
E-post fsj@life.ku.dk
Tel. dir. 35331814

Indhold

Konklusion	1
Baggrund og formål	2
Gennemførelse af dataindsamling	2
Resultater	3

Bilag (s. 5-29)

- Bilag 1: Fri teltning
- Bilag 2: Oversigt over skove mv. med "Fri teltning" (27.05.2011)
- Bilag 3: Tag på gratis telttur i 145 statsskove (10.06.2011)
- Bilag 4: Vejledning og Registreringsskema
- Bilag 5: Henvendelse til alle arealforvaltende enheder (01.07.2011, NST-811-00002)
- Bilag 6: Henvendelse fra Skov & Landskab til alle arealforvaltende enheder (03.02.2012)
- Bilag 7: Oversigt over indsamlet information (vha. Registreringsskemaer)
- Bilag 8: Artikel i Jyllands-Posten 24.07.2004 "Skoven er så stor, mor"

Nationalt center for
forskning, uddannelse
og rådgivning i skov
og skovprodukter,
landskabsarkitektur og
landskabsforvaltning,
byplanlægning og
bydesign

Konklusion

På baggrund af de gennemførte registreringer og yderligere kontakt til et antal af Naturstyrelsens enheder, kan det konkluderes, at ordningen med Fri teltning ikke umiddelbart giver anledning til øgede konflikter og øget administration. Ordningen anvendes indtil videre kun af et fåtal, der ikke er til gene for andre gæster eller andre forhold på arealet.

Der vil altid forekomme visse problemer med ulovlig overnatning (i specielt "sommerlandet"). Det vurderes ikke, at Fri teltning giver anledning til øgede problemer. En række enheder giver udtryk for, at det er rart at have en alternativ ordning (Fri teltning) at kunne henvise til.

Samtlige adspurgte enheder udtrykker samstemmende, at benyttelsen af Fri teltning er minimal i forhold til Naturstyrelsens øvrige overnatningsfaciliteter (primitive overnatningspladser og lejrpladser), at de forventede "problemer" som følge af introduceringen af ordningen udeblev og at flere enheder anså det for uproblematisk at udvide ordningen til at omfatte yderligere arealer.

– Som en af enhederne sammenfatter erfaringerne: ”... *ordningen bruges kun i meget begrænset omfang, og har ikke givet anledning til problemer eller ”overbelægning” ;-)*”.

Afslutningsvis skal det nævnes, at det er Skov & Landskabs opfattelse, at vurderingen af omfanget af benyttelsen af ordningen skal tages med forbehold. Tilsynet med de omfattede arealer er meget varierende – dette sammenholdt med, at den korrekte anvendelse af ordningen fordrer, at man ”ikke er synlig” gør, at en nøjagtig opgørelse praktisk taget er umulig. Det skal også bemærkes, at selvom de indsamlede supplerende oplysninger fra et antal udvalgte enheder var ganske enslydende, er det ikke givet, at de er fuldt dækkende. – Ligesom det ikke kan udelukkes, at Skov & Landskabs tolkning og sammenskrivning heraf kan være behæftet med mangler.

Baggrund og formål

Ordningen med ”Fri teltning” (bilag 1) i visse statsskove blev i juni 2011 udvidet fra 87 arealer til i alt 145 arealer (bilag 2 og 3). I den forbindelse ønskede Naturstyrelsen en indikation af omfanget af denne aktivitet samt opsamling af yderligere erfaringer med ordningen. Dette arbejde skal ses som en opfølgning på Naturstyrelsens interne evalueringer, der tidligere er gennemført i 2004 og 2007.

Gennemførelse af dataindsamling

For at sikre den mest omkostningseffektive måde at indsamle de ønskede oplysninger på, blev det besluttet at lade alle medarbejdere på styrelsens lokale enheder med gang på de pågældende arealer registrere oplysninger om fri teltning. Observationerne skulle foretages i forbindelse med de normale arbejds- og tilsynsopgaver i skoven for at minimere ressourceanvendelsen.

Alle ”kørende” medarbejdere på enhederne har således medbragt et antal registreringsskemaer (bilag 4) og tilhørende kort.

For hver observeret friteltning skulle udfyldes ét skema, der skulle nummereres fortløbende pr. friteltning. Samtidig skulle der markeres på kort, hvor teltningen blev observeret (samme nummerering som det udfyldte skema). Der registreredes alene Fri teltning – altså IKKE overnatninger på egentligt markerede/etablerede pladser (primitive overnatningspladser og lejrpladser).

Registreringerne er gennemført i perioden 1. juli - 31. december 2011 (bilag 5) og de gennemførte registreringer er indsamlet fra styrelsens 18 enheder (bilag 6) i februar 2012.

Ultimo marts er der taget telefonisk kontakt til 7 af styrelsens enheder for at indhente supplerende oplysninger/erfaringer med Fri teltning. De udvalgte enheder er tilstræbt at dække hele landet (Vendsyssel, Thy, Søhøjlandet, Sønderjylland, Fyn, Nordsjælland og Bornholm).

Resultater

Alle enheder har svaret, men der foreligger detaljerede oplysninger fra 16 af styrelsens 18 enheder. Mere end 200 medarbejdere har været involveret i registreringerne. Dette sandsynliggør, at et stort omfang af brugen af Fri teltning, og specielt en anvendelse der tilsidesætter forskrifterne, ikke ville kunne være gået ubemærket hen. Det er umiddelbart svært at vurdere, hvor målrettet observationerne er gennemført – der er givetvis skove, hvor tilsynet har været sjældnere end ugentligt. – Som en enhed fremfører: *”Der kan sagtens have været flere fritelttere i vores skove. Vi opfordrer jo til, at folk gemmer sig lidt af vejen. Desuden vil de fleste fritelttere være på banen uden for almindelig arbejdstid”*.

En samlet oversigt over de indsamlede informationer ses i bilag 7. Det kan umiddelbart konstateres, at ordningen med Fri teltning i 2. halvår af 2011 alene har givet anledning til udfyldelse af ét registreringsskema (Fyn - Sydlangeland) samt indberetning af to telte i Nyrup Hegn (Nordsjælland - skema ej udfyldt).

Dette resultat kan tolkes på i hvert fald to måder: 1) Muligheden anvendes i et yderst begrænset omfang, og/eller 2) muligheden anvendes i overensstemmelse med forskrifterne (*”Teltene skal være uden for synsvidde fra drifts- og beboelsesbygninger, herunder f.eks. naboer og campingpladser, samt bilveje”*).

Nedenfor redegøres sammenfattende for de yderligere informationer, der er indsamlet gennem de opfølgende interviews med 7 enheder:

- Ordningen med Fri teltning er ikke den eneste mulighed for overnatning på styrelsens arealer, men er den senest tilkomne mulighed (se en inspirerende omtale af ordningen ved dens introduktion i 2004 i bilag 8). Naturstyrelsen tilbyder som overnatningsmuligheder ud over Fri teltning også egentlige *”lejrpladser”*, der er etableret til brug af større grupper (herunder spejdere mm.) samt de *”primitive overnatningspladser”* til brug for enkeltpersoner og mindre grupper/familier. De adspurgte enheder anfører samstemmende, at brugen af Fri teltning er minimal sammenlignet med de øvrige overnatningsmuligheder. Der peges bl.a. på, at specielt muligheden for ikke at kunne tænde bål, i visse tilfælde den manglende adgang til vand og (primitive) toiletforhold har betydning for den begrænsede brug af Fri teltning.
- Det vurderes af enhederne, at brugere af Fri teltning typisk er *”friluftsnørder”*, der overordnet har bedre forudsætninger for at benytte den tilbudte mulighed.
- Fri teltning giver ikke umiddelbart anledning til konflikter med kommercielle campingpladser. Der peges på, at Fri teltning kan være med til at trække flere besøgende til egnen (hvoraf visse ønsker enkelte overnatninger på pladser med eksempelvis bade- og vaskeri faciliteter). Der har tidligere været enkelte konflikter i forbindelse med lanceringen af primitive overnatningspladser og større shelterpladser. Nu synes der generelt at være et godt lokalt samarbejde omkring overnatningsmuligheder.

- I enkelte lokalområder er der gennemført markedsføring i forbindelse med udvidelsen af ordningen i sommeren 2011. Dette har givet en vis omtale i lokalpressen og TV2.
- Ingen af de adspurgte enheder har oplevet forespørgsler fra offentligheden om ordningen i større omfang.
- Muligheden for brug af stormkøkken af ”Trangia”-typen (der blev en del af ordningen fra 2007) opleves ikke som en egentlig risiko (hensmidte cigaretter udgør formodentlig en langt større brandfare-risiko). – Muligheden for brug af stormkøkken vurderes som væsentlig for ordningens attraktivitet.
- Der er ikke umiddelbart bekymring for, at ordningen med Fri teltning vil betyde en ”forkert” opfattelse af mulighederne/reglerne for overnatning i skovene. – Enkelte pegede dog på, at der muligvis kunne opstå en problematik der kunne minde om hvad visse har oplevet i forbindelse med etableringen af hundeskovene – hvor nogle hundeejere, efter indførelsen af ordningen, fik den (fejlagtige) opfattelse, at det så generelt var tilladt at komme med løse hunde i alle skove. – Med andre ord: Fordi der gives mulighed for Fri teltning i visse skove, så kan der evt. udvikles en ”tro” på, at man så må overnatte i alle landets skove uden restriktioner. Det blev dog vurderet, at Fri teltning er af en anden natur end hundeluftning og ikke vil medføre samme problematik. Enkelte påpegede problematikken med, at mange forskellige ordninger/regler kan gøre naturbrugen kompliceret.
- Enkelte enheder giver udtryk for generelle problemstillinger omkring overnatning på styrelsens arealer – telte/autocampere typisk i forbindelse med sø, hav og klit i nærheden af p-pladser i ”sommerlandet”. Det er dog opfattelsen, at denne problematik ikke kan knyttes direkte til ordningen omkring Fri teltning – denne problematik har altid eksisteret. Visse enheder fremførte, at det var rart at have Fri teltning som et konkret alternativ, der kan henvises til.
- Det blev fremført, at mange problemer løses ”på forhånd” ved eksempelvis at undlade at inddrage visse skovtyper (f.eks. B-skove, kystnære skove, Natura2000-områder og skove med jagtudlejning).
- Der var ingen af de adspurgte enheder der umiddelbart gav udtryk for at ordningen har medført uønskede påvirkninger på naturgrundlaget.
- Enkelte fremførte, at der kunne opleves forskellige holdninger til konceptet internt i Naturstyrelsen – og kunne samtidig oplyse, at de ”forventede” problemer” med ordningen ikke er blevet ”indfriet”.
- Flere anså det uproblematisk at udvide ordningen til at omfatte yderligere arealer.

Bilag 1

Fri teltning

<http://www.naturstyrelsen.dk/Naturoplevelser/Aktiv/FriTeltning/>

Fri teltning

Fri teltning retter sig mod "den stille skovvandrers" – et tilbud som giver mulighed for overnatning i telt "i skovbunden". Målet er at give andre muligheder for naturoplevelser end de traditionelle pladser. Her er alene hvad naturen kan tilbyde. Ønsker man at bruge f.eks. toilet eller bål/grill må man anvende de andre overnatningsmuligheder.

Udgangspunktet for styrelsens administration af ordningen er at "den stille skovvandrers" som hovedregel skal have lov at overnatte i telt overalt på de af styrelsens arealer, hvor det er ikke kan skade. Vi udvælger løbende flere arealer.

Fri teltning på Ud i naturen kortet

(zoom lidt ind på kortet og hold musen over de store ikoner for liste eller klik på de små for mere info)

På ud i naturen kortet kan du få flere muligheder for at se fri teltning

- [Fri teltning på Ud i naturen kortet](#)

Regler for fri teltning

De overordnede rammer for brugen af naturen er fastsat i Naturbeskyttelsesloven med tilhørende bekendtgørelser.

Naturstyrelsen har lempet fra disse regler for teltning i de skove, som er angivet på Friluftskortet - se link ovenfor.

Af hensyn til slid på naturen, sikring af flora, fauna, hensyn overfor naboer osv. er der visse begrænsninger for teltningen, nemlig:

- Man må kun have 1 overnatning samme sted, højst 2 telte samme sted og højst 3-personers telte
- Teltene skal være uden for synsvidde fra drifts- og beboelsesbygninger, herunder f.eks. naboer og campingpladser, samt bilveje
- Anvendelse af åben ild er tilladt på de bålpladser, som er indrettet i de angivne skove
- Anvendelse af feltkøkken må kun ske, hvis man bruger stormkøkken, hvor brænderen er indelukket fx Trangia. Der skal iagttages alle nødvendige hensyn til brandfare, hvilket fx betyder, at man ikke må sætte stormkøkkenet på blade, nåle eller andet brændbart materiale – sæt gerne stormkøkkenet på en sten eller andet lignende ikke-brændbart materiale. Vær opmærksom på, at den angivne skov kan være lukket for brug af åben ild, brug af bålpladser mv. grundet tørke, og så er brug af stormkøkken heller ikke tilladt. Evt. lukning af skove med Fri teltning vil være angivet på Naturstyrelsens hjemmeside samt evt. med opsatte skilte ved skovenes indgange
- Det er ikke tilladt at bruge motoriseret transport på skovens veje
- Teltning ikke er tilladt på de strandbredder og klitter, som hører til visse af skovområderne
- Efter endt brug skal man rydde op efter sig og tage sit affald med.

I nogle af skovene eller naboskove er der bål-pladser, skraldespande mv. Disse kan frit benyttes af "den stille skovvandrers". Parkering af motoriserede køretøjer skal ske på parkeringspladserne.

Hvis du er usikker på, hvor du må telte og grænserne for teltningen, så kontakt da Naturstyrelsens skovpersonale.

Da der kan opstå situationer, hvor Naturstyrelsen er nødt til at ændre på rammerne, skal du altid rette dig efter eventuelle anvisninger fra skovpersonalet.

Hvis du vil vide mere...

- [Liste over skove med fri teltning](#) (word)
- Artikel fra MiljøDanmark nr. 4/2007: [50 teltpladser til friluftsfolket](#) (pdf)
- [Friluftsferie til spotpris](#)

Senest opdateret 10.06.2011

Bilag 2

Oversigt over skove mv. med "Fri teltning" (27. maj 2011)

<http://www.naturstyrelsen.dk/NR/rdonlyres/495834FE-3C49-4400-9090-2F1D4B81FD69/125864/FriteltningSkoveJuni2011.doc>

Notat over skove med "Fri teltning"

Det åbne land og friluftsliv

J.nr.

Ref. lbp

Den 27. maj 2011

Oversigt over skove mv. med "Fri Teltning"

Skovnavn med nærmeste større by samt Naturstyrelsen lokalt (initialer for lokalenhed)

Jylland:

Nord – 23

Bavn Plantage, Thisted (THY)
Blokhus Plantage, Pandrup (VSY)
Bunken Klitplantage (delvis), Skagen (VSY)
Hvidbjerg Plantage (nordlige del), Vestervig (THY)
Hune Klitplantage, Pandrup (VSY)
Jenle Plantage, Års (AAF)
Kajholm, Hjørring (VSY)
Kollerup Plantage (sydlige del), Fjerritslev (THY)
Korsø Plantage, Thisted (THY)
Lild Plantage (østlige del), Thisted (THY)
Lilleheden Plantage, Hirtshals (VSY)
Nørager Skov, Hobro (AAF)
Plovmandshøj, Års (AAF)
Skindbjerglund, Skørping (AAF)
Stenbjerg Plantage (vestlige del), Thisted (THY)
Tornby Plantage, Hirtshals (VSY)
Tranum Plantage (delvis), Pandrup (VSY)
Tversted Plantage, Hirtshals (VSY)
Tvorup Plantage (vestlige del), Thisted (THY)
Vigsø Plantage, Thisted (THY)
Østerild Plantage (sydlige del), Hanstholm (THY)
Ålbæk Plantage, Frederikshavn (VSY)
Års Skov, Års (AAF)

Midt – 46

Bjerger Skov, Horsens (TRE)
Feldborg Nørreskov, Holstebro (MJY)
Fussingø Indskove, Randers (KJY)
Fussingø Udskove, Randers (KJY)
Fussingø Hesselbjerg, Randers (KJY)
Fussingø Rar Skov, Randers (KJY)
Grund Skov, Vejle (TRE)
Gyttegård Plantage, Grindsted (TRE)

Hastrup Plantage, Brande (MJY)
Haunstrup Brunkulsleje, Herning (MJY)
Havbjerg Skov/Salling (MJY)
Havredal Plantage/Alheden, Viborg (MJY)
Helgenæs – Ellemandsbjergget, Ebeltoft (KJY)
Helgenæs – Naldhøj, Ebeltoft (KJY)
Himmerigsskov, Trige ved Århus (SHL)
Hjermind Skov – nord for Bjerringbro/Ulstrup-vejen, Bjerringbro (KJY)
Ho Plantage-øst, Varde (BLH)
Klokkerholm Skov, Rønde (KJY)
Klosterheden/Ørsområdet, Lemvig (VAF)
Kompedal Plantage (MJY)
Lovdal, Silkeborg (SHL)
Lystbæk, Ringkøbing (VAF)
Møborg Vest (herunder Måborg Ågård), Bækmarksbro (VJY)
Møborg Øst (Skræddergården), Bækmarksbro (VAF)
Nr. Nebel Skov, Varde (BLH)
Nørlund Plantage (MJY)
Nørup Kommuneplantage, Engelsholm (TRE)
Palsgård Skov, Nørre Snede (MJY)
Resenborg Skov, Struer (VAF)
Sebberup Skov, Hedensted (TRE)
Sjørup Skov, Viborg (MJY)
Skablund Skov, Odder (TRE)
Skalstrup Skov, Bækmarksbro (VAF)
Skårnøse Plantage, Holstebro (VAF)
Solbjerg Skov, Århus (SHL)
Stendal Plantage/Alheden, Viborg (MJY)
Thorsø Bakker – syd for Øvrevej, Silkeborg (SHL)
Tirsbjerg Plantage, Ølgod (TRE)
Troldhede Brunkulsleje, Troldhede (VAF)
True Skov – vest for Anelystvej, Århus (SHL)
Ulvedal Plantage/Alheden, Viborg (MJY)
Viborg Plantage, Viborg (KJY)
Vinderup Skov, Vinderup (MJY)
Vindum Skov, Viborg (KJY)
Ølgryde Plantage, Holstebro (VJY)
Åbjerg Skov, Bækmarksbro (VAF)

Syd – 47

Arnkil Maj, Sønderborg (SDJ)
Arnkil Skov, Sønderborg (SDJ)
Arrild Plantage, Skærbæk (RAF)
Avnbøl Sned, Avnbøl (SDJ)
Bevtoft, Toftlund (RAF)
Blommeskobbel, Sønderborg (SDJ)
Bommerlund Plantage, Kruså (SDJ)
Bøffelkobbel, Sønderborg (SDJ)
Bøghoved Skov, Aabenraa (SDJ)

Fanø Plantage, Esbjerg (BLH)
Fovslet Skov, Kolding (TRE)
Fryndesholm, Fynshav (SDJ)
Gårdbæk Skov, Kruså (SDJ)
Haraldsholm Skov, Jels (VAD)
Hostrup Krat, Aabenraa (SDJ)
Hønning Plantage, Toflund (RAD)
Hønsnap Skov, Kruså (SDJ)
Keldet Skov, Haderslev (SDJ)
Kelstrup Fredskov, Kruså (SDJ)
Lambjerg Indtægt nord for Søndre Landevej, Sønderborg (SDJ)
Lerskov Plantage, Aabenraa (SDJ)
Lindet Skov, Toflund (RAD)
Loft Skov, Christiansfeld (TRE)
Lovrup Skov, Skærbæk (RAF)
Nautrupgård, Haderslev (SDJ)
Oleskobbel, Fynshav (SDJ)
Revsø Skov, Jels (SDJ)
Rhedersborg Skov, Aabenraa (SDJ)
Rode Skov, Kruså (SDJ)
Rugbjerg Plantage, Aabenraa (SDJ)
Rumohrsgaard Dyrehave, Augustenborg (SDJ)
Rønshovedskovene, Kruså (SDJ)
Råbjerg Plantage, Skærbæk (RAF)
Skelde Kobbelskov, Broager (SDJ)
Skodsbøl Skov, Broager (SDJ)
Soldaterskoven, Tønder (RAF)
Stenderup Midtskov, Kolding (TRE)
Stenderup Nørreskov, Kolding (TRE)
Stursbøl Plantage, Jels (RAF)
Søgård Skov, Aabenraa (SDJ)
Tingdal Plantage, Tønder (RAF)
Torp Plantage, Aabenraa (SDJ)
Vargårde Skov, Hejlsminde (TRE)
Varming-Nørbæk Plantage, Ribe (RAF)
Waldeck Skov, Kruså (SDJ)
Årtoft Plantage, Aabenraa (SDJ)
Årup Skov, Aabenraa (SDJ)

Fyn - 5

Bræmlevænge, Nordlangeland (FYN)
Komtessens Plantage (delvist), Fåborg (FYN)
Lunden, Sydlangeland (FYN)
Mørkholm Skov, Nordlangeland (FYN)
Sollerup Skov, Fåborg (FYN)

Sjælland - 19

Aggebo Hegn, Gilleleje (NSJ)

Bakkely Skov, Korsør (STS)
Bognæs Skov, Holbæk (VSJ)
Brødemose Skov, Hillerød (NSJ)
Grønholt Vang, Hillerød (NSJ)
Grønnæsse Skov, Hundested (NSJ)
Græsted Hegn, Gilleleje (NSJ)
Hammer Bakker, Hornsherred (OSJ)
Højbjerg Hegn, Helsingør (NSJ)
Klosterris Hegn, Helsingør (NSJ)
Klostervang, Kalundborg (VSJ)
Kongskilde ved Hundesøen, Sorø (STS)
Lystrup Skov, Slangerup (OSJ)
Nyrup Hegn, Helsingør (NSJ)
Sjælsø Lund, Hørsholm (HST)
Slagslunde Skov, Ølstykke (OSJ)
Stokkebjerg Skov, Nykøbing Sj. (VSJ)
Store Dyrehave (delvist), Hillerød (NSJ)
Vrange Skov/Syd, Ringsted (VSJ)

Møn - 1

Udby Skov, Stege (STS)

Lolland - 1

Krukholm Skov, Nakskov (STS)

Falster - 2

Hannenov Skov, Nykøbing Falster (STS)

Ovstrup Skov, Nykøbing Falster (STS)

Bornholm - 1

Rø Plantage (BON)

Bilag 3

**Tag på gratis telttur i 145 statsskove
(pressemeldelse 10.06.2011)**

http://www.naturstyrelsen.dk/Nyheder/Tag_paa_gratis_telttur_i_145_statsskove.htm

Tag på gratis telttur i 145 statsskove

10.06.2011

Miljøminister Karen Ellemann udvider nu listen over statsskove med fri teltning, så det bliver muligt at overnatte i 145 statsskove over hele landet. Formålet er at give danskerne en stor naturoplevelse ved at overnatte under trækroneerne og vågne til naturens lyde.

Går turen til det sydfynske kan man gratis slå teltplokkerne i Komtessens Plantage i Svanninge Bakker, højt mod nord i Ålbæk Plantage, mod vest i Fanø Plantage eller mod øst i Rø Plantage på Bornholm.

Fra i år er der mange flere muligheder for at slå sit telt op og overnatte i den fri natur. Miljøministeren har netop øget antallet af skove med fri teltning fra 87 i september 2010 til nu i alt 145 skove. Ordningen gælder kun Naturstyrelsens arealer og ikke i private skove.

- Jeg vil gerne give både danskere og udenlandske turister muligheden for at opleve naturen på nært hold. At sove under åben himmel og vågne sammen med fuglene er en stor naturoplevelse, og jeg håber, at mange vil gøre brug af muligheden for fri teltning, siger miljøminister Karen Ellemann.

Få regler

Reglerne for fri teltning er ganske enkle: 1-2-3. Man må have 1 overnatning samme sted med højst 2 telte ad gangen og højst 3-personers telte. Det er gratis, og man behøver ikke at spørge om tilladelse først. Teltet skal være uden for synsvidde fra bygninger, campingpladser og bilveje. Brug af feltkøkken må kun ske, hvis man bruger stormkøkken som eks. Trangia. Åben ild er kun tilladt på bålpladser, som er indrettet i nogle af skovene. Efter endt brug skal man - som enhver skovgæst - naturligvis rydde op efter sig og tage sit affald med.

Ved udvælgelsen af statsskove med fri teltning har Naturstyrelsen lagt vægt på, at belastningen af dyr og planter bliver så lille som mulig:

- Jeg lægger vægt på, at vores natur ikke lider overlast, men da naturen både skal beskyttes og kunne benyttes, så er det kun godt, at vi kan give befolkningen flere muligheder for at overnatte i naturen. Naturstyrelsens erfaringer viser, at skovens gæster godt kan finde ud af at tage hensyn, og generne er minimale, siger Karen Ellemann.

Muligheden for overnatning i telt i Naturstyrelsens skove blev indført i 30 udvalgte statsskove tilbage i 2004. Udover fri teltning findes der også andre muligheder for gratis overnatning i de statsejede naturområder, f.eks. lejrpladser og primitive overnatningspladser.

Læs mere om [fri teltning](#)

På udinaturen.dk kan du finde mange andre oplysninger om naturoplevelser over hele landet. Hvis du vil overnatte, kan du i kategorien "overnatning" finde "fri teltning", hvor de 145 statsskove er samlet, "lejrpladser", der særligt er beregnet til større grupper, eller "primitive overnatningspladser", som er pladser beregnet til mindre grupper.

Yderligere oplysninger:

Forstfuldmægtig Lars Bendix Poulsen, Naturstyrelsen, tlf. 72 54 23 11 eller tlf. 25 38 42 98, e-mail:

lbp@nst.dk

Pressechef Mette Thorn, Miljøministeriet, tlf. 25 61 71 70, e-mail: mthor@mim.dk

Læs pressemeddelelsen på hjemmesiden [her](#)

Senest opdateret 10.06.2011

Bilag 4

Vejledning og Registreringsskema

Fri teltning – 2011

Vejledning / Registrering

For at få en fornemmelse af, hvor mange der bruger denne ordning, og opsamle erfaringer med ordningen, gennemføres denne registrering.

Baggrund

Ordningen med **fri teltning** udvides til 145 skove sommeren 2011.

Fri teltning retter sig mod "den stille skovvandrer" – et tilbud som giver mulighed for overnatning i telt "i skovbunden". Man må kun have 1 overnatning samme sted, højst 2 telte samme sted og højst 3-personers telte. Teltene skal være uden for synsvidde fra drifts- og beboelsesbygninger, herunder f.eks. naboer og campingpladser, samt bilveje, og er ikke tilladt på de strandbredder og klitter, som hører til visse af skovområderne. – Se evt. mere på hjemmesiden:

<http://www.naturstyrelsen.dk/Naturoplevelser/Aktiv/FriTeltning/>

Gennemførelse

Registreringerne gennemføres af alle medarbejdere på styrelsens lokale enheder, der har deres gang på de arealer hvor fri teltning er tilladt. Observationerne foretages i forbindelse med de normale arbejds- og tilsynsopgaver.

- Alle "kørende" medarbejdere på Naturstyrelsens enheder medbringer altid et antal registreringsskemaer (og kort over de arealer/skove hvor fri teltning er tilladt).
- Skemaerne nummereres fortløbende.
- Hver gang der ses et telt (eller flere telte sammen), udfyldes der **ét** skema. Ser man eventuelt det samme telt på det samme sted flere dage i træk, noteres det under pkt. 5 på skemaet (egentlig er det kun tilladt at have én overnatning samme sted).
- Samtidig markeres på kort hvor teltningen er set (skriv nummer på kortet der svarer til nummeret på det udfyldte skema).
- Hvis muligt, vil det være fint at dokumentere de sete telte med et foto.
- Telte må gerne registreres af flere medarbejdere. Det gør nemlig ikke noget, at det samme telt registreres af flere, da dobbeltgængere sorteres fra senere i processen.

Bemærk: Der skal kun registreres "Fri teltning". – Der skal altså **IKKE** registreres overnatninger på egentligt markerede/etablerede lejrpladser/shelterpladser.

Registreringsperiode

Registreringerne gennemføres i perioden primo juli - 31. december 2011.

Fri teltning 2011

Reg. nr.: _____

NST lokalenhed: _____

Navn på skov/lokalitet: _____

Dato: ____ ____ / ____ ____, 2011 Tidspkt.: ____ ____: ____ ____
(dag) (måned) (time) (minut)

1. Antal telte og evt. farver: _____

2. Placering/lokalitet: _____
(placeringen angives så præcist som muligt, f.eks.: "ca. 200 m øst for Knaghøj" eller "nø hjørne af afd. 12c" – og indtegnes på kort)

3. Kort beskrivelse af placeringen: _____
(f.eks.: "i grantykning", "for foden af kæmpehøj", "tæt på bækken" eller lign.)

4. Er teltet inden for synsvidde af....

Ja Nej

... drifts- og beboelsesbygninger?	☐	☐ (sæt ét kryds)
... naboer?	☐	☐ (sæt ét kryds)
... bilveje/off. veje?	☐	☐ (sæt ét kryds)
... skovveje/stier?	☐	☐ (sæt ét kryds)
... faciliteter (f.eks. p- og grillpladser)	☐	☐ (sæt ét kryds)

5. Evt. yderligere oplysninger om teltningen?

(Her noteres, hvis samme telt ses samme sted flere dage i træk.

Andre oplysninger noteres også her, f.eks.: "teltet større end 3-personers", "overnattede uden telt (bivuak/regnslag)", "bil ved teltet", "bål", "støj", "affald/efterladenskaber", "spejdere", "hjemløse", "børnefamilie" og lign.)

Registreret af: _____
(navn/initialer for medarbejder)

Bilag 5

**Henvendelse til alle arealforvaltende enheder
(01.07.2011, NST-811-00002)**

J.nr. NST-811-00002

Kære landsdele

Vi skal bede jer fremsende vedlagt til jeres respektive arealenheder med henblik på, at det tages i brug hurtigst muligt.

====

Til alle arealforvaltende enheder

Som bekendt er det nu offentliggjort, at 145 skove er omfattet af ordningen med ”fri teltning”.

Den seneste større evaluering af ordningen fandt sted i 2007, og den viste bl.a., at:

- Tilkendegivelserne fra brugerne var generelt positive
- Det var ikke muligt at fastslå præcist, hvor mange borgere, som har benyttet fri teltning, da der ikke skal søges om tilladelse.
- Skovene havde været benyttet af herboende såvel som udenlandske turister, men i meget begrænset omfang
- Generelt var brugerne gode til at rydde op efter sig. Styrelsen kunne kun konstatere ganske ubetydelige problemer ift. fx aflæsning af affald, gener for naboerne, manglende overholdelse af reglerne mv.

Siden 2007 er ordningen blevet gjort landsdækkende, der er sket en 3-4-dobling af antallet af skove, og ordningen er blevet væsentligt mere omtalt i medierne. For at skabe et fremtidigt overblik over, hvordan – og i hvilket omfang – brugerne anvender ”fri teltning” i de udvalgte statsskove gennemføres igen en evaluering. Det åbne Land og Friluftsliv (Lars Bendix Poulsen) står for projektet.

En vigtig del af evalueringen er, at få et indtryk af omfanget af brugen af ordningen, hvor teltene placeres, og hvordan teltningsstedet ser ud. Derfor får vi brug for jeres hjælp til at indsamle oplysninger. Københavns Universitet, Skov og Landskab vil sammenfatte de indsamlede oplysninger og erfaringer, og resultatet vil blive sammenfattet i en rapport.

Konkret har vi brug for jeres hjælp til:

- ./.
- Snarest muligt at begynde at udfylde vedlagte skema med instruks med oplysninger om telte i fri teltningsskove hurtigst muligt – helst her fra først i juli 2011, såfremt det er muligt.*

Skemaet bedes udfyldt hver gang en af jeres medarbejdere ser et telt i en fri teltningsskov. I skal ikke sortere i eventuelle gengangere, idet vi gennem jeres udfyldelse af de stillede spørgsmål kan sortere gengangere fra.

Senere vil Københavns Universitet, Skov og Landskab kontakte jer med henblik på erfaringsindsamling mv. Vi vil vende tilbage med yderligere oplysning herom.

Med venlig hilsen
Mette Marcker Christiansen

Bilag 6

**Henvendelse fra Skov & Landskab til alle arealforvaltende
enheder (03.02.2012)**

03-02-2012 11:54:01

Fri teltning på Naturstyrelsens arealer

Til alle arealforvaltende enheder i Naturstyrelsen,

Skov & Landskab er blevet bedt om at samle op på de første erfaringer med ”Fri teltning”. Dette skal bl.a. ske med udgangspunkt i de registreringer der er gennemført på alle arealforvaltende enheder i perioden juli-december 2011 (jf. mail af 1/7-2011 fra Lars Bendix Poulsen, NST-811-00002).

For at komme i gang med arbejdet har jeg behov for følgende hjælp fra alle enheder:

- 1) Indsendelse af udfyldte registreringsskemaer – eller en tilbagemelding om at der ikke er registreret telte (ingen udfyldte skemaer). – Så vidt jeg kan se har Fyn og Østsjælland meldt tilbage.
- 2) Et skøn over hvor mange personer der har været involveret i registreringerne på den enkelte enhed (”kørende medarbejdere”, jf. vejledningen til registreringerne).
- 3) En kontaktperson aht. eventuel opfølgning og uddybende spørgsmål.

Ovennævnte bedes fremsendt senest d. 20. februar til undertegnede med kopi til lbp@nst.dk

Med håbet om godt samarbejde,
de bedste hilsener

Frank Søndergaard Jensen
Seniorforsker

Skov & Landskab
Københavns Universitet
Rolighedsvej 23
DK-1958 Frederiksberg C
3533 1814
fsj@life.ku.dk

Bilag 7

**Oversigt over indsamlet information vha.
Registreringskemaer**

Enhed	Modtaget-dato	Kontaktperson	Telefon	E-mail
Blåvandshuk	14-02-2012	Sven Wodschow	72543531	swo@nst.dk
Bornholm	27-02-2012	Tommy Hansen	72543138	tohan@nst.dk
Fyn	06-02-2012	Jesper Vagn Christensen	72543538/21490028	jvc@nst.dk
Hovedstaden	21-03-2012	Stella Blichfeldt	72543159/23730260	stb@nst.dk
Kronjylland	28-02-2012	Sandor Hestbæk Markussen	72543928/24693810	shm@nst.dk
Midtjylland	27-02-2012	Hans Jensen	72543682/51561776	hjn@nst.dk
Nordsjælland	07-03-2012	Torben Hoch	72543292/21463637	tho@nst.dk
Ribe	27-02-2012	Søren Rask Jessen	73514463	srj@nst.dk
Storstrøm	28-02-2012	Anders Walther Hansen	72543228/22496596	awn@nst.dk
Søhøjlandet	27-02-2012	Christian Qvortrup	72543939/40280568	chq@nst.dk
Sønderjylland	07-02-2012	Martin Reimers	72543568/24249050	mre@nst.dk
Thy	09-02-2012	Thorbjørn Nørgård	72543975/26875450	tnm@nst.dk
Trekantsområdet	27-02-2012	Gert Hougaard Rasmussen	72543602/25408585	gehra@nst.dk
Vendsyssel	01-03-2012	Anne Mette Finnerup	72543656/21618330	amknu@nst.dk
Vestjylland	08-02-2012	Christian Hollesen	72543660/40207140	csh@nst.dk
Vestsjælland	22-02-2012	Kresten Petersen	72543280	krpet@nst.dk
Østsjælland	18-01-2012	Jesper Brodersen	72543311/21219707	jbr@nst.dk
Aalborg	06-02-2012	Leif Kogsgård Lyngsø	72543900/20669693	lkl@nst.dk

Enhed	Personer involveret i registreringerne	Resultat (antal registreringer)
Blåvandshuk	6	0
Bornholm	?	0
Fyn	Ca. 10	1 skema Langeland
Hovedstaden	÷	÷
Kronjylland	5-6	0
Midtjylland	Ca. 28	0
Nordsjælland	Ca. 40	2 Nyrup Hegn (-skema)
Ribe	12	0
Storstrøm	? (Skovarbejderne i alle vores geografier)	0
Søhøjlandet	16	0
Sønderjylland	25	0
Thy	Ca. 8	0
Trekantsområdet	10-15	0
Vendsyssel	÷	÷
Vestjylland	Ca. 20	0
Vestsjælland	5	0
Østsjælland	? (Skovløbere og funktionærer i pgl.skove)	0
Aalborg	10	0

Enhed	Bemærkninger
Blåvandshuk Bornholm Fyn	Observeret tre teltiggere uden for område/periode Sagtens have været flere - gemmer sig af vejen/uden for alm. Arbejdstid
Hovedstaden	Hovedstaden har indtil videre valgt at friholde arealerne for Fri teltning (kun Sjælsø Lund er udpeget pt.). Bynærhed/tæthed og særlige beskyttelseshensyn (har lejrpladser)
Kronjylland Midtjylland	Bliver nok ikke brugt meget her - foretrækker de primitive lejrpladser m. bål-tænding mm.
Nordsjælland	Nok ikke helt fyldestgørende [med de få registrerede telte] - men ordningen bruges kun i meget begrænset omfang - ingen problemer
Ribe Storstrøm	
Søhøjlandet	Omtaler to andre episoder med ulovlig teltning (politianmeldt efterladt lejr + ved badested), som ikke er sket i en Fri teltning-skov
Sønderjylland Thy Trekantsområdet	Dårlig funktionalitet af Ud-i-naturen ved lanceringen (er siden udbedret)
Vendsyssel	Vendsyssel har ikke gennemført egentlig registrering pga. feriesammenfald og "ressourcetung" registreringsform. Ulovlig teltning/autocampere ved p-pladser og i klitter om sommeren (Tversted)
Vestjylland Vestsjælland Østsjælland Aalborg	Kan ikke udelukke, at der har været enkelte tilfælde af Fri teltning Måske ingen pga. våd sensommer Har nok kun været forbi skovene 5-10 gange i perioden (kun lejlighedsvis opsyn).

Bilag 8

”Skoven er så stor, mor”

Artikel bragt i Jyllands-Posten 24.07.2004

Miljøministeren har åbnet 30 af statens skove for campister. Det er primitivt og kræver planlægning, men til gengæld smager det lidt af vildmark.

Skoven er så stor, MOR

Tekst og foto:
SØREN FLOTT

og THOMAS LAURSEN

DSNS 24/3 *Jul. Park.*
anskerne elsker at kalde landet på den anden side af Sundet for Forbudssverige.

Ikke desto mindre har svenskerne i lang tid haft lov til at tage på vandretur og slå deres telt op, lige hvor de har lyst uden at betale for det.

Danske naturmennesker kan nu nyde godt af nogle af de samme rettigheder, som svenskerne har gennem Allemandsretten. Miljøminister Hans Christian Schmidt (V) har nemlig åbnet 30 af statens skove for vandrere og deres telte, så længe de overholder en række regler, mens de overnatter der.

Jyllands-Postens campingredaktion pakkede igloteltet og soveposerne og drog til Vindum Skov mellem Viborg og Bjerringbro, og efter en nat i ødemarken har vi fem gode råd til andre, som vil prøve kræfter med en meget primitiv form for camping.

I sæk, ikke i pose

Huskesejlen bliver længere og længere:

Luftmadras, underlag, baguette, paté, en kniv, glas, pumpe, lommelygter, backgammon, Trivial Pursuit ...

Næh, der er langt til grønsprætternes duelighedsmærker i skovcamping!

Vi pakker alle tingene i en masse plasticposer, smider dem om bag i bilen og sætter kursen mod Viborg.

Vi parkerer i udkanten af Vindum Skov og forsøger at få fat i samtlige poser på én gang, så vi ikke skal vade hele vejen tilbage til bilen igen. Vi går ind på skovstien, klar til at finde den bedste plads i hele skoven, men efter kort tid, føles det, som om vores arme slæber hen af jorden.

Pludselig virker skovbunden under en gruppe bøgetræer helt ideel, og vi kaster prustende vores oppakning fra os.

Vi bliver hurtigt enige om råd nummer ét:

Køb en rygsæk. Hvis turen skal være en succes, skal man kunne vandre med sine ting og finde den absolut bedste udsigt i skoven til teltet.

De gule prikker

Bortset fra åens klukken er der fuldstændigt tyst. Skovbunden føles som vat og fjedrer, når man går på den.

Vinden har lagt sig og for første gang i lang trænger solen ned igennem et tyndt slør af hvide skyer og indhyller slanke, høje nåletræer i et spøgelsesagtigt, støvet lys.

Mos lyser grønt på væltede stammer, og efter sommerens megen regn kan man næsten fornemme hele skoven gro.

Vi ser på uret. 21.15. Det er et par timer siden, vi forlod lejren for at se solnedgangen. Bag os har himlen skiftet farve, og skovens nuancer begynder så småt at glide over i det grå. Vi ser på hinanden og griner lidt fjoget. Venter på, at den anden skal stille spørgsmålet:

»Ved du, hvor vi er henne?«

»Overhovedet ikke ...«

Vi ser os om. Det ser ikke ud, som om vi har været her før. Vi beslutter os for, at det nok vil være smart at følge træerne med de gule malingpletter, som vi lagde mærke til allerede ved teltet.

Planen virker som en god idé – lige indtil vi når til et kryds i skoven, hvor fire stier mødes. Samtlige træer i hver sin retning er prydet af en rund klat gult.

FAKTA

Skovcamping

► Følgende skove er åbne for overnatning for vandrere med telt:

Nordjylland

- Korsø Plantage, Thisted
- Langdal Plantage, Brøst
- Tornby Plantage, Hirtshals
- Tversted Plantage og Ålbæk Plantage, Frederikshavn
- Aars Skov, Års

Midtjylland

- Grund Skov, Vejle
- Fussinge Udskove, Randers
- Hjermand Skov, Bjerringbro
- Vindum Skov, Alheden og Sjørup Skov, Viborg
- Lovdal Skov, Silkeborg
- Nr. Nebel Skov, Vardø
- Palsgaard Skov, Nr. Snede
- Ølgryde Plantage, Holstebro

Syddjylland

- Blommeskobbel og Bøffelkobbøl, Sønderborg
- Hanning Plantage og Lindet Skov, Tøftlund
- Haraldsholm Skov, Jels
- Loft Skov, Christiansfeld
- Revsø Skov, Vojens

Fyn

- Lunden, Sydlangeland
- Mørkholm Skov, Nordfangeland
- Sollerup Skov, Faaborg

Falster

- Ovstrup Skov, Falster

Bornholm

- Rø Plantage, Gudhjem

► Flere oplysninger på www.sns.dk.

skoven er ... fortsat

Da vi næsten to timer senere, efter en lille afstikker til en større juletræsplantage, langt om længe finder asfaltvejen, går rundt om skoven og finder teltet igen, står råd nummer to lysende klart – især da vi finder lommelygten, vi ikke tog med os på vandreturen:

Medbring et detaljeret kort over skoven, og husk lommelygte, hvis du vandrer om aftenen.

Flora & Fauna for 100, tak!

Den er ikke meget større end det yderste led af en tommelfinger. Bittesmå tæer og bittesmå fødder, som den dog kan hoppe forbaavsende langt med.

Ved bredden af en skovsø i den nordlige del af skoven, hvor åen pibler ind i den ene ende og klukker ud af den anden, har vi pludselig set noget bevæge sig mellem bladene.

En lille brun teenagefrø. Ikke at vi har specielt meget forstand på padder, men i bagenden af den lille springfyr sidder en hale, som endnu ikke er faldet af, efter den er holdt op med at være hale-tude.

Med et pludseligt hop flygter frøen ned i skovbunden og ind mellem buske, blomster og træer, som vi ikke kender navnene på.

Det fører os frem til råd nummer tre:

Lån en bog om danske dyr og planter på biblioteket, hvis du vil have lidt mere ud af turen.

Skovcamping er for entusiaster – rigtige naturmennesker, eller far der vil give sine børn en særlig oplevelse. Man skal virkelig have lysten til det.

De vilde dyr

Vi skilles om morgenen efter få timers søvn. Fuglene kvadrede uafbrudt fra klokken fire. Jeg kan knap nok bøje mig ned og tage mine strømper af. Min ryg værker efter natten i skovbunden, og mine lår summer efter en alt for lang vandretur.

For at sætte prikken over i'et stinker mine fødder, og min krop er dækket af myggestik.

Jeg tror ikke, der er nogen, der har det værre end mig.

»Driiiiiing!«

Telefonen ringer, men jeg når ikke at tage den og må høre beskedene i stedet.

»Hej, Søren, det er Thomas. Du skal nok lige huske at tjekke dig selv for skovflåter. Jeg har lige fundet én på mig selv.«

Råd nummer fem til campisten i vildmarken melder sig straks.

Husk myggebalsam – skovene er fulde af de små vampyrer! Og glem ikke, at flåter kan give alvorlige sygdomme.

søren@storyhouse.dk
thomas@storyhouse.dk

FAKTA

Regler i skoven

- Hvis man beslutter sig for at campere i skoven, skal man huske at overholde følgende regler for at slide mindst muligt på naturen.
- Man må kun overnatte én gang på samme sted.
- Man må højst slå to telte op, og der må maksimalt sove tre i hver.
- Teltene må ikke kunne ses fra huse, campingpladser og veje.
- Brug af åben ild er ikke tilladt.
- Bilen skal blive uden for skovens område.
- Strandbredder og klitter, som findes i nogle af skovene, må ikke bruges som teltpladser.
- Al affald skal tages med ud af skoven igen.

Mener du det?

Vi sidder under bøgetræerne, der skinner med et svagt sølvskær. Omkring os ligger mørket som en tyk dyne, man næsten kan gribe fat i. Vinden får bladene til at rasle.

Langt borte lyder et brøl. En ko eller en kronhjort, spørger vi hinanden, uden nogensinde at finde ud af det.

Vi skutter os i kulden. Tæerne er som tyve isterninger, og vi ærgres os over, at man ikke må tænde bål i skoven. Det ville ellers have været hyggeligt, have sat prikken over i'et.

Før vi lægger os ind i teltet, sidder vi og nyder stilheden et øjeblik. Den er så overrumplende, at man nærmest kan høre den.

Hvis man vælger en af de større skove, hvor der måske også er mulighed for at bade i søerne, og vandrer fra lysning til lysning og slår sit telt op, så er illusionen der. Illusionen om et lille stykke vildmark i Danmark.

Men man skal ville det. Råd nummer fire lyder: